

Diagnostyka zakażeń krwi

Iwona Szczepańska-Mitan

SARS-CoV-2 w zakładach opieki zdrowotnej

Featured

UWAGA!

10 maja 2021

Informujemy, że od 2021 roku wybrane zadania Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków planowane są do realizacji w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Obecnie trwa procedowanie wniosku na realizację zadań. Wkrótce podamy szczegółowe informacje.

Rekomendacje

- › Rekomendacje diagnostyki i terapii zakażeń
- › Szpitalna polityka antybiotykowa

Skąd czerpać wiedzę?

**Rekomendacje diagnostyki,
terapii i profilaktyki antybiotykowej
zakażeń w szpitalu – 2020**

Materiał przeznaczony dla komitetów terapeutycznych
i zespołów ds. antybiotykoterapii

**Szpitalna lista
antybiotyków – 2020**

Propozycja kierowana
do szpitali

ZASADY DIAGNOSTYKI ZAKAŻEŃ KRWI

REKOMENDACJE GRUPY EKSPERTÓW POD REDAKCJĄ MARZENNY BARTOSZEWICZ

Wskaźniki do pobrania posiewów krwi

podjęcie sepsy,

podjęcie IZW

zakażenie łożyska krwi odcewnikowe (CVC, linia tętnicza)

gorączka neutropeniczna

gorączka nieznanego pochodzenia

zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych

Wskazania do pobrania posiewów krwi cd

podejrzanie urosepsy u pacjenta z nawracającymi ZUM lub niepowodzeniami terapeutycznymi

ZUM u pacjenta z zaburzeniami anatomicznymi, czynnościowymi, starsi

objawy odmiedniczkowego zapalenia nerek u kobiet w okresie przedmenopauzalnym, niebędących w ciąży, nie ustępują bądź nawracają mimo leczenia lub są atypowe

sepsa u pacjenta z cewnikiem Foleya

Wskaźania do pobrania posiewów krwi

zapalenie stawów, kości lub szpiku

zapalenia płuc

zapalenie otrzewnej

Wskaźniki do pobierania posiewów krwi w zapaleniu otrzewnej

obraz kliniczny sepsy

u chorych z niedoborami odporności.

Wskazania do pobrania posiewu krwi przy zapaleniu płuc

z ciężkim przebiegiem klinicznym zakażenia

z czynnikami ryzyka zakażenia wywołanego przez wielolekooporne drobnoustroje np. MRSA

występują u niego: asplenia, neutropenia, wysięk opłucnowy,

wytworzenie jamy w płucach w przebiegu zakażenia

przy współistnieniu alkoholizmu lub ciężkiego, przewlekłego schorzenia wątroby

Jaka jest czułość posiewu krwi?

Endocardit 53-99%

Pneumonia wywołanej *S.pneumoniae* 25-30 %

Gorączka neutropeniczna 10-20 %

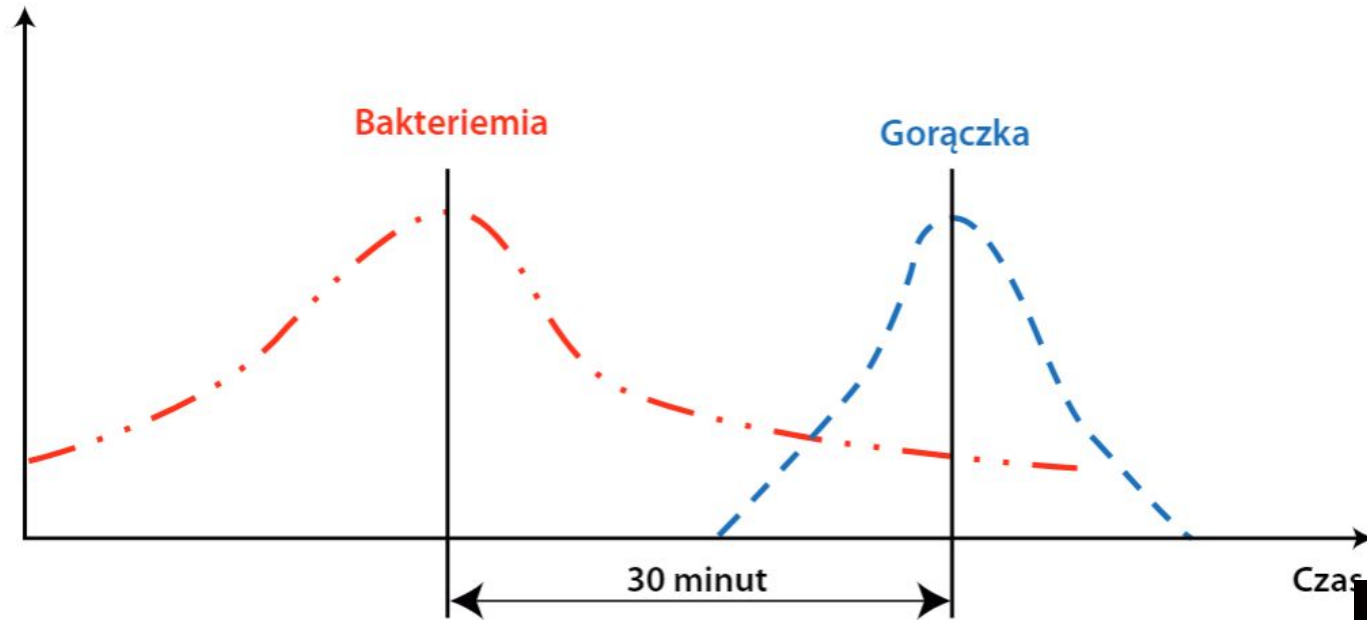
Zakażenia wewnątrzbrzuszne 30-40%

Fungemie - 50%

Kiedy pobrać posiewy krwi?

posiewy krwi powinny zostać pobrane przed włączeniem antybiotykoterapii
lub przed kolejną dawką antybiotyku

Rozkład ilości bakterii we krwi w stosunku do wystąpienia gorączki

Ile pobrać krwi na posiew?

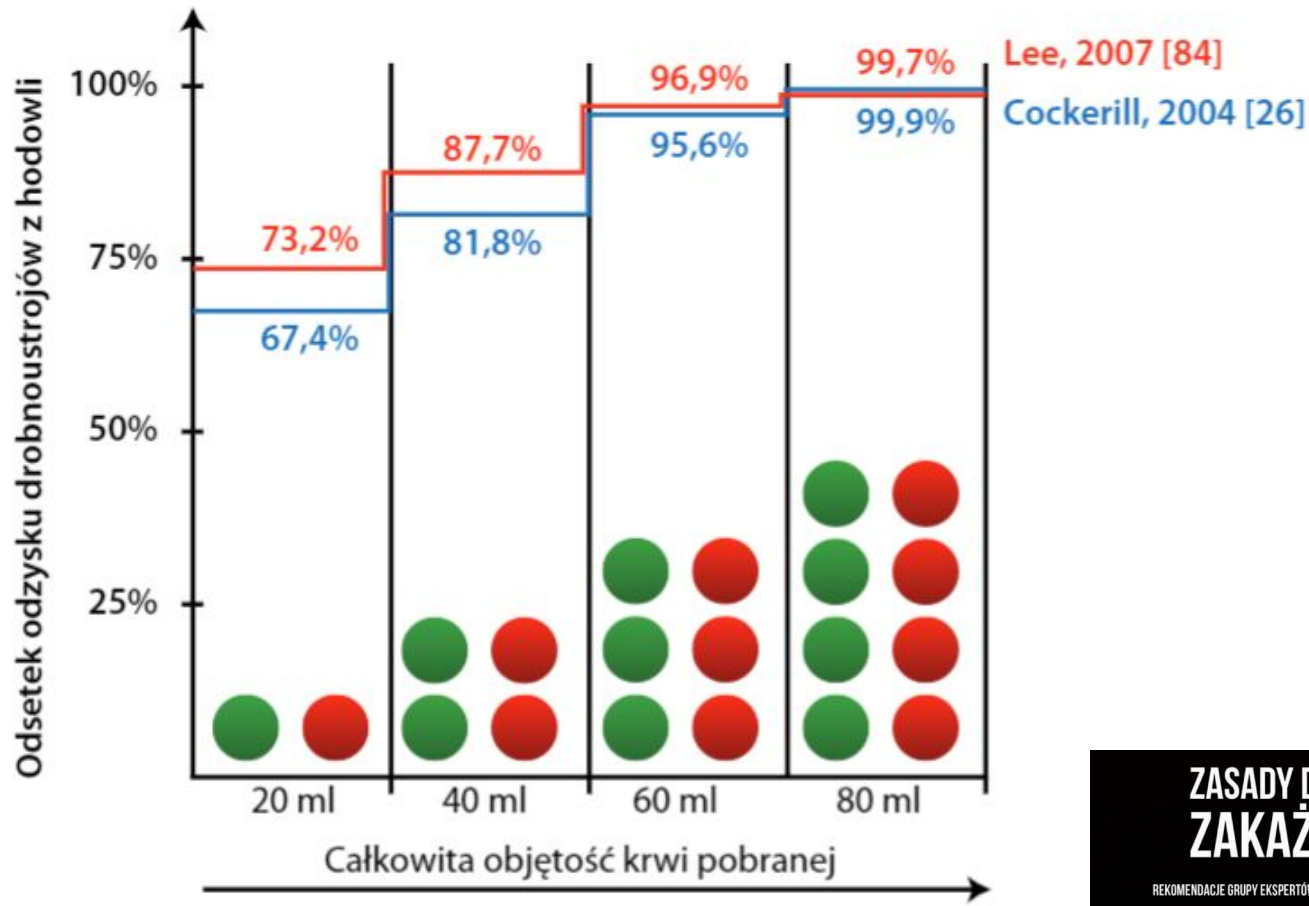
próbka (zestaw) - zestaw to 2 butelki

należy pobierać 2 zestawy czyli 4 butelki jednocześnie z dwóch różnych miejsc

ważna jest objętość krwi (minimum 40 ml),

Objętość ma znaczenie

wzrost objętości daje większy odzysk bakterii

Butelka do hodowli drobnoustrojów tlenowych

Butelka do hodowli drobnoustrojów beztlenowych

ZASADY DIAGNOSTYKI ZAKAŻEŃ KRWI

REKOMENDACJE GRUPY EKSPERTÓW POD REDAKCJĄ MARZENNY BARTOSZEWICZ

Pobieranie krwi

nie pobierać niepełnego zestawu

nie pobierać mniej niż 4 butelek hodowlanych

przy podejrzeniu endocarditu pobrać 3 próbki (6 butelek), po 1 parze w odstępach 30 minutowych z uwagi na małą ilość bakterii we krwi

przy podejrzeniu infekcji odcewnikowej 1 zestaw z cewnika, drugi z obwodu z nowego nakłucia

Transport

Do laboratorium krew musi trafić najpóźniej **2 godzin** od pobrania

Kontaminacja czy nie?

Organizm wyhodowany

Ilość dodatnich zestawów

Ilość dodatnich butelek w zestawie

Czas do wzrostu -czym większa bakteriemia tym szybciej,

Dane kliniczne

Grupy bakterii będące prawdziwymi patogenami

S.aureus, S.pneumoniae, S.pyogenes, S.agalaciae,
Enterokoki,
P.aruginosa , E.coli, Enterobacteriaceae, Salmonella,
Brucella, Pasteurella, Campylobacter, HACEK,
beztlenowce, Bacterioides fragilis
L. monocytogenes, N.meningitidis. N.gonorrhoea, H.
influenzae,

Candida spp, Cryptococcus,

Wyhodowanie nawet 1 z 4-6 butelek jest istotne klinicznie

Organizmy będące najczęściej kolonizacją

Koagulazoujemne gronkowce(CNS),
Corynebacterium species,
Bacillus species inne niż B.antracis,
Propionibacterium acnes,
Micrococcus species,
Streptococci z grupy viridans,
Clostridium perfringens,

**Każdy drobnoustrój z tej grupy,
może jednak wywołać prawdziwą
bakterię, decyduje obraz
kliniczny**

AMERICAN
SOCIETY FOR
MICROBIOLOGY

Clinical Microbiology
Reviews®

Clin Microbiol Rev, 2006 Oct; 19(4): 788–802.

doi: [10.1128/CMR.00062-05](https://doi.org/10.1128/CMR.00062-05)

PMCID: PMC1592696

PMID: [17041144](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17041144/)

Updated Review of Blood Culture Contamination

Keri K. Hall^{1,*} and Jason A. Lyman²

TABLE 2. False-positive rates for organisms that frequently represent contamination

Organism(s)	Source			
	1,585 blood culture-positive episodes from 3 U.S. hospitals ^a		497,134 blood cultures from 640 U.S. institutions ^b	
	% of all positive cultures (<i>n</i> = 1,585)	Contamination rate (%)	% of all positive cultures	Contamination rate (%)
Coagulase-negative staphylococci	44.3	82	Not reported	62–63
<i>Corynebacterium</i> spp. (other than <i>C. jeikeium</i>)	33.4	96	Not reported	68–78
<i>Bacillus</i> spp.	0.8	91.7	Not reported	68–70 (other than <i>B. anthracis</i>)
<i>Propionibacterium acnes</i>	3.0	100	Not reported	84–85
Viridans group streptococci	4.5	49.3	Not reported	32–33
<i>Clostridium perfringens</i>	0.8	76.9	Not reported	Not reported

Gronkowce koagulazoujemne(CNS)

60-70 procent izolacji to wyniki fałszywie dodatnie

Wyzolowane CNS to częściej kolonizacja niż prawdziwa infekcja

1,2,3 posiewy dodatnie -szansa na prawdziwe zakażenie odpowiednio 2%, 9%,13%

CNS- wywołuje infekcje protez, cewników centralnych

[Clin Microbiol Rev.](#) 2006 Oct; 19(4): 788–802.
doi: [10.1128/CMR.00062-05](https://doi.org/10.1128/CMR.00062-05)

PMCID: [PMC1592696](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/1592696/)
PMID: [17041144](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17041144/)

Updated Review of Blood Culture Contamination

[Keri K. Hall](#)^{1,*} and [Jason A. Lyman](#)²

Zakażenia mieszane to nie zawsze kontaminacja

6-22 procent prawdziwych bakteriemii jest mieszanych

najczęściej przy zakażeniach wewnątrzbrzusznych, po przeszczepach narządowych, w immunosupresji, w zakażeniach odcewnikowych przy długo utrzymywanych cewnikach,

kontaminacja- gdy rośnie flora skórna (CNS, mikrokokki, maczugowce)

gdy rośnie flora skórna i prawdziwy patogen- koniecznie należy leczyć patogen

Tabela 3. Interpretacja wyników posiewów krwi. Opracowano według [56, 73, 109, 128, 153].

Wynik		Interpretacja	Wskazanie
Próbka 1.	Próbka 2.		
Posiew jałowy	Posiew jałowy	<ul style="list-style-type: none"> • brak zakażenia • czynnik chorobotwórczy niemożliwy do wyhodowania metodami klasycznymi lub • nieodpowiednia objętość próbki albo czas pobrania 	Powtórne badanie mikrobiologiczne krwi z uwzględnieniem wirusowych lub niemożliwych do hodowli w normalnych warunkach czynników etiologicznych**
Izolacja drobnoustroju z grupy wysokiego ryzyka*	Posiew jałowy	Prawdopodobny czynnik etiologiczny zakażenia krwi	Wdrożenie antybiotykoterapii celowanej**
Izolacja drobnoustroju z grupy wysokiego ryzyka*	Izolacja tego samego drobnoustroju z grupy wysokiego ryzyka*, co w próbce 1.	Czynnik etiologiczny zakażenia krwi	Wdrożenie antybiotykoterapii celowanej**
Izolacja drobnoustroju z grupy niskiego ryzyka***	Posiew jałowy	Możliwa kontaminacja	Powtórne badanie mikrobiologiczne krwi
Izolacja drobnoustroju z grupy niskiego ryzyka***	Izolacja tego samego drobnoustroju z grupy niskiego ryzyka***, co w próbce 1.	Czynnik etiologiczny zakażenia krwi	Wdrożenie antybiotykoterapii celowanej**
Izolacja więcej niż jednego drobnoustroju, takich samych w obu próbkach	Izolacja więcej niż jednego drobnoustroju, takich samych w obu próbkach	Możliwe czynniki etiologiczne zakażenia krwi****	Wdrożenie antybiotykoterapii celowanej**

* – do grupy należą: *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus pneumoniae*, *Streptococcus* β -hemolizujące, *Enterococcus* spp., *Listeria monocytogenes*, *Enterobacteriaceae* spp., *Pseudomonas aeruginosa*, *Haemophilus* spp., *Neisseria meningitidis*, *Brucella* spp., *Campylobacter* spp., *Pasteurella* spp., bakterie beztlenowe, bakterie z grupy HACEK (*Haemophilus aphrophilus*, *Haemophilus parainfluenzae*, *Haemophilus paraphrophilus*, *Aggregatibacter actinomycetemcomitans*, *Cardiobacterium hominis*, *Eikenella corrodens*, *Kingella kingae*, *Kingella denitrificans*, *Suttonella indologenes*) oraz *Candida* spp.;

** – jeżeli stan kliniczny pacjenta wskazuje na zakażenie krwi;

*** – do grupy należą drobnoustroje będące częstą przyczyną kontaminacji próbek krwi: gronkowce koagulazo-ujemne (60–70% przypadków ich izolacji jest wynikiem fałszywie dodatnim), *Micrococcus* spp., *Streptococcus* α -hemolizujące, *Enterococcus* spp., *Corynebacterium* spp., *Propionibacterium* spp., *Clostridium perfringens*, *Bacillus* spp.;

**** – w niektórych przypadkach możliwe jest zakażenie wywołane przez więcej niż jeden czynnik etiologiczny, np. u pacjentów z niedoborami odporności, po transplantacjach, w przypadku infekcji jamy brzusznej.

Kiedy kontrolny posiew krwi?

Zwykle nie jest potrzebny

Zawsze w bakteriemii *S. aureus* po 3 dniach leczenia(dodatni-szukać powikłań)

Zawsze w fungemiach po 3-5 dniach od wdrożenia terapii, by określić czas utrzymywania terapii przeciwgrzybiczej

Podsumowując

podstawą SPA jest dobrze pobrany do badania mikrobiologicznego materiał

należy pobierać minimum 4 butelki hodowlane na posiew krwi

krw na posiew przed szczytem gorączki

zakażenie mieszane mogą być prawdziwą bakteriecią

wyhodowanie CNS to w 60-70 % zanieczyszczenia

Dziękuję za uwagę